

“คุนหมิง” ประตูใหญ่แดนมังกรสู่ประชาคมอาเซียน “Kunming” Great Gate of The Dagon towards ASEAN Community

พัชรมน โตสุรัตน์

กลุ่มวิชาอาเซียนศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Patcharamon.asean@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอความสำคัญของนครคุนหมิง ในฐานะที่เป็นหนึ่งเมืองที่สำคัญทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีนต่ออาเซียนเป็นเมืองหน้าด่านสำคัญที่สุดของจีน ที่เชื่อมอาเซียนกับสาธารณรัฐประชาชนจีน นครคุนหมิง ถือเป็นเมืองหลวงของมณฑลยูนนาน ทางใต้ของจีน ที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจใหญ่อันดับ 23 ของประเทศ มี GDP เกินกว่า 1 ล้านล้านหยวน และมณฑลนี้ ยังเป็นเพียงมณฑลเดียวที่ติดกับ 3 ประเทศอาเซียน คือเมียนมาร์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และเวียดนาม ซึ่งสามารถเชื่อมต่อมายังไทยได้ ด้วยถนนสาย R3A ผ่านลาวมาทางจังหวัดเชียงราย ยิ่งถ้าเมื่อเปิด “ประชาคมอาเซียน” อย่างเป็นทางการแล้ว นครคุนหมิงจะกลายเป็นหัวใจ และประตูเปิดตลาดสินค้าสู่จีนที่ต้องผ่านเมืองนี้เป็นส่วนใหญ่

กลุ่มประเทศอาเซียนได้มีปฏิญญาร่วมกันว่า จะรวมตัวกันเป็น “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ภายในปี 2558 ซึ่งทำให้อาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีประชากรรวมกันกว่า 600 ล้านคน หรือคิดเป็น 10% ของประชากรทั้งโลก มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ติดอันดับ 1 ใน 10 ของโลก นอกจากนี้จะเป็นศูนย์กลางทางการค้าที่ตลาดมีขนาดใหญ่แล้วทำเลที่ตั้งของอาเซียนยังอยู่ตรงกลางระหว่างมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก โดยเฉพาะประเทศไทยที่มีทำเลที่ตั้งอยู่ตรงกลางในกลุ่มประเทศอาเซียน ดังนั้นทำให้อาเซียนเป็นที่จับตามองของหลายประเทศในการร่วมลงทุน ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ สาธารณรัฐประชาชนจีนนั่นเอง

คำสำคัญ: นครคุนหมิง, อาเซียน-จีน, ประชาคมอาเซียน

Abstract

This article presents an importance of Kunming City, as one of the significant economic cities in China and ASEAN. In addition is the most significant outpost, linking China and ASEAN. Kunming, the capital of Yunnan in the South of China (GDP is more than 1 billion RMB). Moreover, Yunnan has the boundaries adhered with 3 ASEAN countries (Myanmar, Laos and Vietnam). Yunnan can also link with Thailand. R3A road this province goes across Laos through Thailand providing that ASEAN Countries open officially, Kunming is the heart and the center of marketplace to distribute the goods from ASEAN to this country.

It is recorded that ASEAN community would be reunite as ASEAN Economic Community. This declaration makes this region has more than 600 billion citizens (10% of world population). It is counted one of tenth of world economic growth. In addition to the Trade Center, where the market is large and the location of the ASEAN countries, India is also halfway between the ocean and the Pacific Ocean. In particular, country Thailand are located in the middle in the ASEAN group. Thus, ASEAN is looking at several of the country's in a joint venture, in which one of them is People's Republic of China themselves.

Keywords: Kunming City, ASEAN - China, ASEAN Community

1. บทนำ

ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปฝึกอบรมปฏิบัติการสอนภาษาจีน เพื่อพัฒนาทักษะภาษาจีนและเรียนรู้ภาษาจีน และวัฒนธรรมจีนกับเจ้าของภาษาโดยตรง โดยสถาบัน Hanban ได้มอบทุนการศึกษาให้กับครูไทยที่สอนภาษาจีน ณ มหาวิทยาลัยยูนนานนอมมอล นครคุนหมิง มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน แล้ว ข้าพเจ้าเล็งเห็นถึงความสำคัญของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในฐานะประเทศคู่เจรจาของอาเซียน รวมถึงเป็นประเทศที่อยู่ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน+3 และ อาเซียน+6 ซึ่งจะมีความสำคัญมากหลังจากวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ที่อาเซียนได้ทำการเปิด “ประชาคมอาเซียน” อย่างเป็นทางการ และหากจะพูดถึงว่ามณฑลใดในสาธารณรัฐประชาชนจีนที่จะมีอิทธิพลต่ออาเซียนมากที่สุดมณฑลหนึ่งก็ย่อมหนีไม่พ้นมณฑลยูนนานซึ่งเป็นมณฑลที่อยู่ทางตอนใต้ของจีนนั่นเอง

มณฑลยูนนานเป็นหนึ่งใน 31 มณฑลของจีน จากตัวเลขของ IMF ปี 2014 รายงานว่ามณฑลยูนนานมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ ที่ 23 มีประชากร 46 ล้านคน 16 เมือง โดยมีนครคุนหมิงเป็นเมืองหลัก ปี 2013 นครคุนหมิงมีประชากร 7 ล้านคน เป็นมณฑลเดียวของจีนที่ติดอาเซียน 3 ประเทศคือ เมียนมาร์ ลาว และเวียดนาม โดยมีความยาวชายแดนของจีนกับลาว 710 กิโลเมตร ชายแดนกับเมียนมาร์ 1,997 กิโลเมตร และกับเวียดนาม 1,354 กิโลเมตร ทำให้เศรษฐกิจส่วนใหญ่มาจากภาคบริการและอุตสาหกรรม โดยอุตสาหกรรมที่สำคัญได้แก่ อุตสาหกรรมยาสูบและเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดของจีน ในมณฑลยูนนานนอกจากจะมีตำแหน่งที่ตั้งที่สามารถติดต่อกับประเทศอาเซียนและเป็นตลาดที่สำคัญของสินค้าในอาเซียนแล้ว ยังเป็นจุดเชื่อมโยงไปยังมณฑลอื่น ๆ ของจีนอีกด้วย ได้แก่ มณฑลเสฉวน มณฑลกวางสี เขตปกครองตนเองทิเบต และก๊วยโจว

หากวัดเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจของมณฑลยูนนานจาก GDP ของแต่ละเมืองที่มีขนาดเกิน 1 แสนล้านหยวน พบว่ามีอยู่ 4 เมืองคือ Kunming, Qujing, Yuxi และ Honghe คุนหมิงเป็นทั้งศูนย์กลางกระจายสินค้า ศูนย์กลางการขนส่ง และศูนย์กลางอุตสาหกรรมทางตอนใต้ของจีน รวมทั้งเป็นศูนย์กลางด้านธุรกิจและการเงินทางตอนใต้ของจีนที่สามารถเชื่อมกับอาเซียน การเป็นศูนย์กลางทางการค้าเพราะว่าสินค้าต่าง ๆ ของอาเซียนจะทำให้นครคุนหมิงเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้า ส่วนการเป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งเพราะนครคุนหมิงเสมือน “*หัวหมุดตรงกลางของยูนนาน*” สามารถติดต่อกับเมือง มณฑลอื่นๆ ของสาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศต่างๆในอาเซียนได้

2. สาธารณรัฐประชาชนจีนมหาอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ ในศตวรรษที่ 21

เมื่อเข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 21 เศรษฐกิจของจีนได้ก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมอย่างก้าวกระโดด ในปัจจุบัน (ค.ศ. 2014) เศรษฐกิจจีนมีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ของโลกรองจากสหรัฐฯ การขยายตัวของเศรษฐกิจจีนนับเป็นอัตราการขยายตัวที่สูงที่สุดในรอบ 30 ปี โดยมีอัตราการขยายตัวสูงกว่าร้อยละ 10 ต่อปีมาโดยตลอด

ในปัจจุบันบทบาทของจีน (ซึ่งรัฐบาลจีนมักจะเรียกประเทศของตนว่าเป็นประเทศกำลังพัฒนา) มีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการทางเศรษฐกิจโลกหลายประการ คือ

- 1) เป็นประเทศผู้ส่งสินค้าออกเป็นอันดับหนึ่งของโลก
- 2) เป็นประเทศผู้นำเข้าสินค้าเป็นอันดับสองของโลก
- 3) เป็นประเทศผู้ส่งสินค้าทางด้านบริการเป็นอันดับ 4 ของโลก
- 4) เป็นประเทศผู้นำเข้าสินค้าทางด้านบริการเป็นอันดับ 3 ของโลก
- 5) เป็นประเทศอันดับหนึ่งที่เป็นผู้รับลงทุนต่างประเทศของประเทศกำลังพัฒนา
- 6) เป็นประเทศอันดับหนึ่งที่ไปลงทุนในต่างประเทศของประเทศกำลังพัฒนา

การขยายตัวอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจจีน ซึ่งเกิดจากภาคส่งออกเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนนั้น ส่งผลให้จีนเป็นประเทศที่มีทุนสำรองระหว่างประเทศมากที่สุดในโลก โดยทุนสำรองอยู่ในรูปของเงินเหรียญสหรัฐ พันธบัตรรัฐบาล

แม้ว่าในปัจจุบันจีนเริ่มมีบทบาททางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในบริษัทของเศรษฐกิจโลก และคาดว่าในอีก 20 - 30 ปีข้างหน้า หากเศรษฐกิจของจีนยังขยายตัวในระดับสูงเหมือนกับที่เคยเป็นมา จะทำให้จีนกลายเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดของโลก แต่ไม่ได้หมายความว่า จีนจะเข้ามามีบทบาทแทนที่สหรัฐอเมริกาได้อย่างสมบูรณ์ เงินหยวนของจีนยังไม่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลเท่าที่ควร ระดับเทคโนโลยีและความก้าวหน้าของภาคอุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งแสนยานุภาพทางการทหารยังเป็นรองสหรัฐฯ อยู่เป็นอันมาก ตลอดจนภาคธุรกิจการเงินที่ยังไม่ได้เปิดเสรี

ทางการเงินและมีตราสารอนุพันธ์ที่เป็นแหล่งระดมเงินทุนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศและธุรกิจได้อย่างเต็มที่ การเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของจีนที่ทรงอิทธิพลต่อเศรษฐกิจโลกจริง ๆ (เหมือนกับที่อังกฤษและสหรัฐฯ เคยเป็นมาในอดีต) อาจจะต้องใช้เวลาอีกพอสมควร อย่างไรก็ตามประสบการณ์การพัฒนาของจีนในอดีตของจีนก็แสดงศักยภาพของเศรษฐกิจจีนที่พร้อมจะเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ได้

2.1 นโยบายเศรษฐกิจระดับมณฑลของสาธารณรัฐประชาชนจีน

นโยบายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับปัจจุบันคือ ฉบับที่ 11 (ปี 2006 – 2010) ในระดับประเทศได้เน้นในเรื่องการสร้างเงินให้เป็นสังคมที่กลมกลืนและปรองดอง และเน้นการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ ตลอดจนการส่งเสริมการค้ากับต่างประเทศอย่างสมดุล กระตุ้นความต้องการในประเทศ และการส่งเสริมให้บริษัทจีนออกไปลงทุนในต่างประเทศ ส่งผลให้ระดับมณฑลอย่างยาวนานให้ความสำคัญในเรื่องของการเปิดเสรีติดต่อค้าขายกับต่างประเทศด้วยเช่นกัน ดังนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 11 ของมณฑลยูนนานจึงได้มุ่งเน้นในเรื่องการเปิดเสรีทางการค้ามากขึ้น โดยอาศัยความได้เปรียบในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ เพื่อให้ยูนนานเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคที่สามารถเชื่อมโยงการค้าระหว่างจีนกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ จึงมีนโยบายสำคัญ ดังนี้

2.1.1 นโยบาย “เชิญเข้ามา” และ “ก้าวออกไป”

ถือเป็นเครื่องมือที่จะช่วยขับเคลื่อนการเปิดเสรีการค้ากับต่างประเทศ นโยบายนี้มุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและตลาดทั้งสองฝ่ายเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยแบ่งกลุ่มประเทศออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นกลุ่มที่มณฑลยูนนานต้องการเชิญให้เข้ามาลงทุน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว มีทุนเข้มแข็ง มีตลาดที่ค่อนข้างอิ่มตัว และมีระดับเทคโนโลยีการผลิตและการบริหารจัดการสูง ประเทศกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประเทศในทวีปอเมริกาเหนือ ยุโรป ญี่ปุ่น รวมถึงฮ่องกง มาเก๊า ไต้หวัน สำหรับกลุ่มที่สองคือ กลุ่มประเทศที่จีนต้องการเข้าไปลงทุน ได้แก่ กลุ่มประเทศในเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีพรมแดนติดต่อกับมณฑลยูนนาน ตลาดในกลุ่มนี้นับว่ามีความสำคัญต่อการขยายตลาดสินค้าของมณฑลยูนนาน และสามารถช่วยลดแรงกดดันในการแข่งขันกับสินค้าจากมณฑลอื่นๆ ในประเทศจีน ซึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจของมณฑลยูนนานมีโอกาสพัฒนาและเติบโตมากขึ้น

2.1.2 สร้างความร่วมมือภายในประเทศและต่างประเทศ

เน้นความร่วมมือในกรอบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง หรือ GMS และสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับ 5 มณฑลในเขตตะวันตก ประกอบด้วย มณฑลกุ้ยโจว เขตปกครองกว้างซี มณฑลเสฉวน มหานครฉงชิ่ง และเขตปกครองตนเองทิเบต เพื่อพัฒนาตลาดให้มีขนาดใหญ่ และมีศักยภาพในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ นอกจากนี้ยังส่งเสริมความร่วมมืออื่นๆ เช่น ความร่วมมือในเขตการค้าเสรีอาเซียน – จีน ความร่วมมือในประเทศเอเชียใต้ (จีน – พม่า – อินเดีย) และความร่วมมือกับกลุ่มประเทศอาเซียน เป็นต้น

2.1.3 การสร้างระบบการคมนาคมที่ครบวงจร

พัฒนาโครงข่ายการคมนาคมระหว่างยูนนานกับเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย 3 เส้นทางหลักคือ

2.1.3.1 เส้นทางสู่ตะวันตก (ทางออกมหาสมุทรอินเดีย) หรือเส้นทางคุนหมิง – มณฑลเฉิงเต๋อ – ย่างกุ้ง

2.1.3.2 เส้นทางสู่สิงคโปร์ หรือเส้นทางคุนหมิง – กรุงเทพฯ – สิงคโปร์

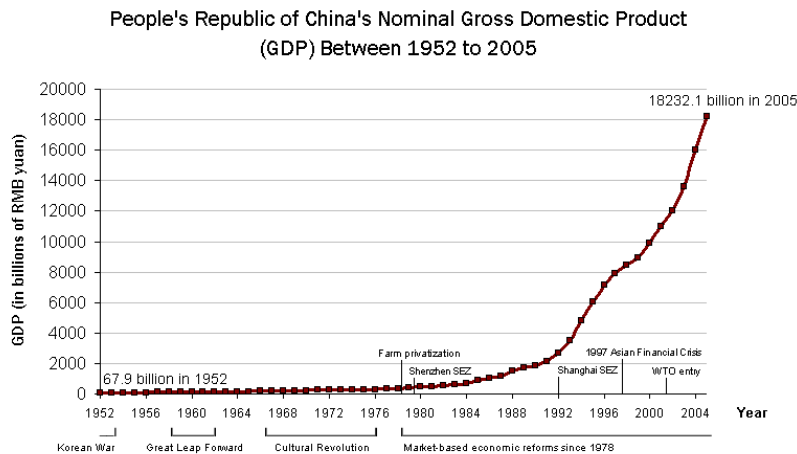
2.1.3.3 เส้นทางสู่โฮจิมินห์ หรือ เส้นทางคุนหมิง – เหล่าเจีย (เวียดนาม) – ฮานอย – โฮจิมินห์

2.1.4 การยกระดับอุตสาหกรรมการผลิตและพัฒนาอุตสาหกรรมบริการ

เน้นการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อาศัยการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากการดึงดูดกลุ่มทุนขนาดใหญ่ทั้งในและต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในยูนนาน เพื่อให้ยูนนานกลายเป็นห่วงโซ่การผลิต รวมถึงการพัฒนาแรงงานให้มีทักษะและความสามารถในการรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมการผลิตและบริการได้

2.1.5 การสร้างปัจจัยพื้นฐานที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า และดึงดูดการลงทุน

มีการพัฒนาระบบสารสนเทศ พัฒนารูปแบบตลาดให้ทันสมัย ปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการลงทุน ยกย่องความสามารถของแรงงาน ปฏิรูประบบราชการให้ทันสมัย รวมถึงการจัดตั้งหน่วยงานพาณิชย์หรือองค์กรผู้แทนการค้า เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนทางการค้าระหว่างประเทศ

รูปภาพที่ 1 การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของจีน ช่วงปี 2498-2548

ที่มา : 6. <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Prc1952-2005gdp.gif>

3. “คุนหมิง” สำคัญต่ออาเซียนอย่างไร

หากพิจารณาจากความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ ของมณฑลยูนนานที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งพม่า ลาว และเวียดนาม รวมระยะทางกว่า 4 พันกิโลเมตร รวมทั้งมีชายแดนติดกับมณฑลกว่างสีทางภาคตะวันออกเฉียง มณฑลกุ้ยโจวทางภาคเหนือ และมณฑลเสฉวนทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ทำให้มณฑลยูนนานเปรียบเสมือนศูนย์กลางในการเชื่อมโยงกับ 2 เขตเศรษฐกิจใหญ่ ทั้งในฐานะที่เป็นประตูการค้าเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอาเซียนผ่านโครงข่ายคมนาคมเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและความร่วมมือการค้าเสรีอาเซียน-จีน ขณะเดียวกันมณฑลยูนนานยังมีฐานะเป็นส่วนหนึ่งของการรวมกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียง 1 ดังนั้น การที่มณฑลยูนนานพยายามเร่งรัดพัฒนาโครงข่ายเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงกับทั้งสองกลุ่มเศรษฐกิจมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นถนนสายคุนหมิง-กรุงเทพฯ 1 ความร่วมมือในเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียง (Pan Pearl River Delta : PPRD) ประกอบด้วย 9 มณฑล และ 2 เขตปกครองพิเศษมณฑลผู้เจี้ยน มณฑลเจียงซี มณฑลหูหนาน มณฑลกว่างตุง เขตปกครองกว่างสี มณฑลไห่หนาน มณฑลเสฉวน มณฑลกุ้ยโจว มณฑลยูนนานรวมทั้งฮ่องกง และมาเก๊าทางรถไฟแพนเอเชีย (คุนหมิง-สิงคโปร์) การปรับปรุงระบบการขนส่งทางแม่น้ำโขง การก่อสร้างและปรับปรุงถนนไฮเวย์ และทางรถไฟเชื่อมต่อเมืองต่างๆ ภายในและภายนอกมณฑลก็เป็นข้อพิสูจน์ว่ามณฑลยูนนานมีความเป็นไปได้ที่จะกลายเป็นอีกหนึ่งจุดยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศจีนที่สามารถเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจอาเซียนและเขตเศรษฐกิจปากแม่น้ำจูเจียงให้เป็นหนึ่งเดียวกันและทำให้พื้นที่ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีนกลายเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพและสามารถดึงดูดการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศ เทียบเคียงกับมณฑลที่ตั้งอยู่ชายฝั่งตะวันออกซึ่งมีความได้เปรียบในเชิงภูมิศาสตร์ นอกจากนี้ หากการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมแล้วเสร็จตามแผนที่วางไว้ จะทำให้มณฑลยูนนานมีความเหมาะสมสำหรับการเป็นศูนย์กลางการให้บริการโลจิสติกส์ที่สำคัญแห่งหนึ่งในภูมิภาคและที่สำคัญไปกว่านั้นก็คือ มณฑลยูนนานมี “นครคุนหมิง” ซึ่งถือเป็นเมืองเอกแห่งมณฑลยูนนาน จุดยุทธศาสตร์ในฐานะ “ป้อมหัวสะพาน” หรือภาษาจีนเรียกว่า “เฉียวเถาเป่า (桥头堡)” มีจุดเริ่มต้นมาจากการเยือนมณฑลยูนนานของประธานาธิบดีหู จินเทา เมื่อเดือนกรกฎาคม 2553 และเห็นว่ามณฑลยูนนานมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่โดดเด่น กล่าวคือมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศกลุ่มอาเซียนถึง 3 ประเทศ ได้แก่ พม่า ลาว และเวียดนาม จึงควรอาศัยจุดเด่นดังกล่าว ทำหน้าที่เสมือนเป็น “ป้อมหัวสะพาน” ทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีน เพื่อ

เชื่อมโยงดินแดนจีนตอนใน (ไม่ติดกับประเทศอื่นๆ) กับประเทศในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ เพื่อขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า และการแสวงหาทางออกสู่ทะเล เป็นต้น

รูปภาพที่ 2 แผนที่แสดงที่ตั้งของนครคุนหมิง

ที่มา : <http://www.sequoiaeast.com/dianchi/about-dian-lake-resort.htm>

3.1 นโยบายป้อมหัวสะพานคืออะไร?

คำว่า “เฉียว” แปลว่า “สะพาน” มีความหมายแฝงว่า จะต้องพัฒนาโครงข่ายการคมนาคม (เส้นทางถนน เส้นทางรถไฟ เส้นทางน้ำ และเส้นทางอากาศ) ภายในมณฑลยูนนานให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และสามารถเชื่อมโยงมณฑลอื่น ๆ ของจีนกับต่างประเทศ

คำว่า “โถว” แปลว่า “หัว” มีความหมายแฝงว่า จะต้องพัฒนาให้มณฑลยูนนานในอยู่ระดับแนวหน้า และพร้อมสำหรับการเปิดออกสู่นานาชาติ

คำว่า “เป่า” แปลว่า “ป้อม” มีความหมายแฝงว่า มณฑลยูนนานมีจุดเด่นด้านที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร จึงต้องพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกให้ขยายตัวมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะสร้างศักยภาพของมณฑลยูนนานในการร่วมมือกับต่างประเทศ

ภารกิจสำคัญภายใต้นโยบาย “ป้อมหัวสะพาน” ได้แก่ การเร่งรัดพัฒนาและก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคม ทั้งเส้นทางถนน เส้นทางรถไฟ เส้นทางน้ำ และเส้นทางอากาศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจีน ฉบับที่ 12 (ปี 2011–2015) พร้อมกับการส่งเสริมเศรษฐกิจและการค้ากับต่างประเทศมากยิ่งขึ้น ด้วยการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของด่านการค้าชายแดน และสนับสนุนให้วิสาหกิจต่างๆ “ก้าวออกสู่ต่างประเทศ (走出去) มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมี การพัฒนาความร่วมมือด้านพลังงานทดแทนกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วยจากทำเลที่ตั้งที่ถือเป็นจุดกระจายสินค้า “ปรากฏการณ์ด่านแรก” ก่อนฝ่ากำแพงมังกรจีนใต้ไปสู่ “มณฑลจีนตอนใน” เปิดพรมแดนฝั่งตะวันตกของจีนสอดรับกับแผนพัฒนาโครงการสาธารณูปโภคเต็มรูปแบบหลายโครงการ ทั้งทางบกถนน R3A พาดผ่านจากคุนหมิง ลาว และไทย (กรุงเทพฯ) ระยะทางเพียง 890 กิโลเมตร รวมถึงเส้นทางรถไฟจีน-อาเซียน (คุนหมิง –เมืองกว่างตง เขตฉู่สง –ลาว –พม่า –ไทย และมาเลเซีย ระยะทาง 1,700 กม.) ตลอดจนเส้นทางน้ำแม่โขง จีนเดินมายังไทยใช้เวลา 1 วัน ตลอดจนเส้นทางอากาศ กรุงเทพฯ - คุนหมิง ที่มีเที่ยวบิน 7 เที่ยวบินต่อสัปดาห์พื้นประวัติศาสตร์เส้นทางการค้า นั่นจึงทำให้จีน เดินเข็มทิศสานต่อเส้นทางสายไหม (One Belt, One Road) เพื่อนำความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจสู่ทางฝั่งตะวันตกของจีน ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างตะวันออก นอกจากความร่วมมือด้านสาธารณูปโภคจีนยังตระเตรียม “คนในประเทศ” ให้รู้ภาษาอาเซียน 100,000 คน ในปี 2558 ที่ผ่านมา จีนยังหันทางเชื่อมต่อการค้าโดยหันมาคบค้าสมาคมกับอาเซียนมากขึ้นในหลายปีที่ผ่านมา เห็นความเปลี่ยนแปลงการค้าระหว่างจีนและอาเซียนอย่างก้าวกระโดด ช่วง 10ปีที่ผ่านมา (2546-2556) ยอดนำเข้าสินค้าจากอาเซียนเพิ่มขึ้นเท่าตัว จากสัดส่วน 8.5 % เพิ่มเป็น 16.9 % โดยมีมูลค่าการค้าทั้งหมดอยู่ที่ 443,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2556

รูปภาพที่ 3 แผนที่แสดงเส้นทางการค้าจากมณฑลยูนนานสู่อาเซียน

ที่มา : http://thailand.prd.go.th/1700/ewt/asean thai/ewt_news.php?nid=4345&filename=index

ในปี 2014 ที่ผ่านมานครคุนหมิงได้ถูกจัดให้เป็นเมืองที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอันดับที่ 6 ของโลกจาก Global Metro Monitor เศรษฐกิจของคุนหมิงขึ้นกับสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมเสื้อผ้า กระดาษ ปูนซีเมนต์ เครื่องจักร ยาสูบ และท่องเที่ยว การที่มีอุตสาหกรรมที่หลากหลายเพราะในคุนหมิงมีเขตอุตสาหกรรมทั้งหมด 12 เขตอุตสาหกรรม ได้แก่ Kunming National New and High-tech industrial development zone, Anning Industrial Park, Yiliang Industrial Park, Jiaozi Mountain Tourism Development Zone และ Yundian Industrial Feature Park เป็นต้น

รูปภาพที่ 4 จัตุรัส Nanpingjie จุดศูนย์รวมการค้าขายของนครคุนหมิง

ที่มา : <http://www.2madames.com/kunming-spring-city>

นอกจากนี้ ยังมีห้างสรรพสินค้าแบรนด์ต่างประเทศ เช่น Carrefour Metro, Parkson, Wangfujing, Watson และ WallMart เป็นต้น ส่วนห้างสรรพสินค้าที่เพิ่งเปิดใหม่เร็วนี้คือ "ห้าง Wanda" สำหรับสินค้าไทยสามารถวางขายที่ศูนย์กระจายสินค้าไทยในห้างสรรพสินค้า "หยุนฝาง" ซึ่งตั้งอยู่ที่ชั้น 1 โซน A อาคารอาเซียนของย่านการค้าหยุนฝาง (Yun Fang Southeast Asia Shopping Mall) นครคุนหมิง ชื่อว่า "Thailand Distribution Center in Kunming" มีขนาดพื้นที่ 20,000 ตารางเมตร สินค้าที่มีโอกาสในศูนย์กระจายสินค้าไทย ได้แก่ อาหาร ผัก ผลไม้ เสื้อผ้า ของใช้ในบ้าน อัญมณี และเครื่องประดับ

จะว่าไปแล้วสินค้าไทยเกือบทุกชนิดสามารถวางจำหน่ายได้ทั้งนั้น เพราะคนจีนนิยมสินค้าไทยด้วยเหตุผลว่าสินค้าไทยเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ เบื้องต้นสินค้าที่ส่งไปจำหน่ายเน้นสินค้าคุณภาพสูง เพื่อเจาะตลาดผู้บริโภคชาวจีนโดยตรง เป็นการสร้างเอกลักษณ์ไทย สร้างตราสินค้าที่มีคุณภาพรับรองมาตรฐานของสินค้าทุกชนิด

โดยร้านค้าส่วนใหญ่จะทำธุรกิจในลักษณะการค้าส่ง ซึ่งนอกจากจะจำหน่ายสินค้าในนครคุนหมิงแล้ว ยังมีการส่งสินค้าไปจำหน่ายยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วทั้งประเทศจีนด้วย ขณะนี้พบว่าปริมาณนำเข้าและมูลค่าการค้าผลไม้ไทยในจีนผ่านเส้นทาง R3A เพิ่มขึ้นกว่า 100 % เนื่องจากมีระยะทางการขนส่งสั้นเพียง 2-3 วัน ทำให้ผลไม้ไทยมีความสดยาวนานขึ้น และกระจายผลไม้ไปยังตลาดเมืองยูนนานมณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีนได้โดยตรง จากเดิมที่ต้องผ่านตลาดเจียงหนาน กวางโจวแล้วจึงกระจายต่อไปยังมณฑลต่าง ๆ ของจีน

นครคุนหมิงเป็นทั้งศูนย์กลางกระจายสินค้า ศูนย์กลางการขนส่ง และศูนย์กลางอุตสาหกรรมทางตอนใต้ของจีน รวมทั้งเป็นศูนย์กลางด้านธุรกิจและการเงินทางตอนใต้ของจีน ที่สามารถเชื่อมกับอาเซียน เมื่อปีที่แล้ว นครคุนหมิงได้ถูกจัดให้เป็นเมืองที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอันดับที่ 6 ของโลก เศรษฐกิจของนครคุนหมิง ขึ้นกับสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมเสื้อผ้า กระดาษ ปูนซีเมนต์ เครื่องจักร ยาสูบ และท่องเที่ยว ทั้งนี้ การที่มีอุตสาหกรรมที่หลากหลาย เพราะในนครคุนหมิงมีเขตอุตสาหกรรมทั้งหมด 12 แห่ง และสำหรับประเทศไทยเอง ก็มีสถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง คอยให้บริการ ให้ข้อมูลผู้ติดต่อ เพราะสินค้าไทยแทบทุกชนิด มีโอกาสมาเจาะตลาดจีน โดยมีนครคุนหมิงเป็นจุดที่สามารถทดลองได้ โดยสินค้าที่มีตลาดรองรับ ได้แก่ อาหาร อาหารแปรรูป ผัก ผลไม้ เสื้อผ้า ของใช้ในบ้าน ศิลปะหัตถกรรม ของตกแต่งบ้าน อัญมณี และเครื่องประดับ และชาวจีนก็นิยมสินค้าไทยไม่น้อย และมีทัศนคติที่ดี มองว่าเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ หากเส้นทางรถไฟเชื่อมจีนสู่ไทย ตามโครงการเมกะโปรเจกต์ เบลท์แอนด์โรดของจีนแล้วเสร็จ จะยังเพิ่มมูลค่าการค้าได้หลายเท่าตัว

4. เส้นทางรถไฟคุนหมิง-อาเซียน

ปัจจุบันจีนเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำด้านเทคโนโลยีการขนส่งระบบราง ด้วยเครือข่ายรถไฟที่ยาวเป็นอันดับ 3 ของโลก และเครือข่ายรถไฟความเร็วสูงที่ใหญ่ที่สุดในโลก โครงการรถไฟไทย-จีนเชื่อมเอเชีย ถือเป็นโครงการลงทุนขนาดใหญ่ (เมกะโปรเจกต์) เพื่อพัฒนาระบบโลจิสติกส์ ปั้นให้นครคุนหมิงเป็นเมือง “ไหลเวียนสินค้า” เชื่อมต่อ 3 ภูมิภาค ด้วยเงินลงทุน 1.12 ล้านล้านหยวน เพิ่มน้ำหนักเข้าหาดาตาอาเซียนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมฉบับที่ 12 ของจีน ในระยะเวลา 5 ปี (2554-2558) อีกทั้งมีการตั้งกองทุน Silk Road Fund มูลค่า 40,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปัจจุบันจีนเริ่มก่อสร้างเส้นทางรถไฟแพนเอเชีย (The Pan-Asian Railway Network) ประกอบด้วย 3 เส้นทางหลัก คือ

- 1) เส้นทางรถไฟแพนเอเชียสายตะวันออก (เริ่มต้นที่นครคุนหมิง ผ่านเมืองยวีซี เมืองเม็งจื่อ และออกจากจีนที่ด่านเหอโข่ว เข้าเวียดนาม กัมพูชา ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์) ระยะทางรวม 5,500 กิโลเมตรโดยเริ่มก่อสร้างเส้นทางในจีนปี 2551
- 2) เส้นทางรถไฟแพนเอเชียสายกลาง (เริ่มต้นที่นครคุนหมิง ผ่านเมืองยวีซี และออกจากจีนที่ด่านบ่อหนาน เข้าลาวต่อไปยังไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์) ระยะทางรวม 4,500 กิโลเมตร โดยเริ่มก่อสร้างเส้นทางในจีนปี 2553
- 3) เส้นทางรถไฟแพนเอเชียสายตะวันตก (เริ่มต้นที่นครคุนหมิง เมืองต้าหลี่ เมืองเป่าซาน และออกจากจีนที่ด่านรู่ลี่ เข้าเมียนมาร์ เชื่อมต่อไปยังไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์) ระยะทางรวม 4,760 กิโลเมตร โดยเริ่มก่อสร้างเส้นทางในจีนปี 2551

รูปภาพที่ 5 แผนภาพเส้นทาง The Pan-Asian Railway Network

ที่มา : <http://www.sequoiaeast.com/dianchi/about-dian-lake-resort.htm>

เส้นทางรถไฟแพนเอเชียสายกลางซึ่งเป็นสายที่สั้นที่สุด ปัจจุบันมีการก่อสร้างเส้นทางในจีน 2 ช่วงได้แก่ 1) ช่วงนครคุนหมิง - ยวีซี 2) ช่วงยวีซี - บ่อหาน (448 กิโลเมตร) เริ่มก่อสร้างปี 2553 คาดว่าจะแล้วเสร็จปี 2558 ซึ่งจีนเร่งเดินหน้าสร้างเส้นทางรถไฟความเร็วสูงเชื่อมอาเซียน โดยตกลงเห็นชอบในการเป็นผู้จัดหาเงินทุนสร้างทางรถไฟความเร็วสูง เส้นทางระหว่างจีนและ สปป.ลาว เชื่อมระหว่างนครคุนหมิง - เวียงจันทน์มูลค่า 7,000 ล้านดอลลาร์ (2.2 แสนล้านบาท) เมื่อเส้นทางรถไฟสายนี้เปิดใช้จะเป็นเส้นทางซึ่งเชื่อมระหว่างนครคุนหมิง มณฑลยูนนานและนครหลวงเวียงจันทน์ของ สปป.ลาว ซึ่งนอกจากใช้ขนส่งวัตถุดิบ แร่ธาตุ อีกทั้งสินค้าต่างๆ ระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับชายแดนจีนแล้ว ยังเป็นเส้นทางสำคัญส่วนหนึ่งของโครงการทางรถไฟสายเอเชีย หรือ Pan - Asian Railway Network โดยจีนมีแผนขยายเส้นทางต่อไปยังประเทศสิงคโปร์ ซึ่งไทยจะได้รับประโยชน์ในการขนส่งสินค้าไปสู่ประเทศจีนผ่านมณฑลยูนนานได้อย่างรวดเร็วและคราวละปริมาณมากซึ่งจะช่วยเพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างไทยและยูนนานให้มากยิ่งขึ้น

นอกจากเส้นทางรถไฟสู่อาเซียนแล้ว ก็ยังมีเส้นทางที่ตัดจากนครคุนหมิงผ่านมายังประเทศต่างๆในอาเซียน หรือเรียกว่า Pan-Asia Roads อีกด้วยกัน 3 สาย คือ 1) สายคุนหมิง-กรุงเทพฯ 2) สายคุนหมิง-เวียดนาม และ 3) สายคุนหมิง-เมียนมาร์

สนามบินฉงชู่ที่ถือว่าเป็นสนามบินอันดับ 4 ของประเทศ รองจากสนามบินปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ และกว่างโจว ที่สร้างขึ้นใหม่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวจากประชาชนอาเซียนไปยังนครคุนหมิง และจากคุนหมิงบินตรงถึงเมืองสำคัญๆในอาเซียนทุกวัน รวมถึงเส้นทางธรรมชาติอย่างเช่นทางแม่น้ำ ซึ่งจีนเป็นต้นกำเนิดแม่น้ำที่ไหลผ่านประเทศในอาเซียนหลายสาย อาทิ แม่น้ำของที่ถือได้ว่าเป็นแม่น้ำนานาชาติที่ไหลผ่านตั้งแต่จีน-เมียนมาร์-ลาว-ไทย-กัมพูชา และเวียดนาม และ แม่น้ำอิระวดี ที่มีต้นกำเนิดมาจากมณฑลยูนนานไหลมาผ่านมาที่ประเทศเมียนมาร์

รูปภาพที่ 6 สนามบินนานาชาติฉงชู่

ที่มา : <http://www.manager.co.th/asp-bin/Image.aspx?ID=2294595>

5. สรุป

เนื่องด้วยประชาคมอาเซียนได้วางแผนแม่บทความเชื่อมโยงระหว่างกัน (Master Plan on ASEAN Connectivity) ซึ่งนำเสนอครั้งแรกในที่ประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 15 ณ ชะอำ-หัวหิน เดือนตุลาคม 2552 และลงนามประกาศใช้ที่การประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ณ กรุงเทพมหานคร โดยแยกปฏิบัติการงานเชื่อมโยงอาเซียนออกเป็น 3 สายงาน คือ 1) การเชื่อมโยงทางกายภาพ (Physical Connectivity) 2) การเชื่อมโยงทางสถาบัน (Institutional Connectivity) และ 3) การเชื่อมโยงระหว่างประชาชน (People to People) และนับได้ว่า การเชื่อมโยงกันทางกายภาพ เป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วนเรื่องหนึ่ง และเป็นเรื่องสำคัญกว่าเรื่องอื่นใด เพราะหากอาเซียนต้องการที่จะเป็นศูนย์กลางทางการค้าในภูมิภาคนี้ ความคล่องตัว ความสะดวกสบาย รวมถึงการเข้าถึงสาธารณูปโภคต่างๆของทุกประเทศอาเซียนจึงมีความสำคัญมากต่อความไว้วางใจในการตัดสินใจลงทุนของประเทศคู่เจรจาต่าง ๆ นั้นเอง

บทบาทของจีนปัจจุบันในศตวรรษที่ 21 เป็นศตวรรษของสาธารณรัฐประชาชนจีนในฐานะเป็นมหาอำนาจที่กำลังมีบทบาททั้งในทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ในเวทีระหว่างประเทศ สิ่งซึ่งเห็นได้ชัดว่าสถานะของจีนเปลี่ยนไปจากเดิม หลังจากการพัฒนาประเทศมาประมาณ 3 ทศวรรษก็คือ สถานะใหม่ของจีนในฐานะมหาอำนาจในมิติต่างๆ แต่เดิมนั้นจีนเคยถูกประณามว่าเป็น “คนป่วยของเอเชีย” และหลังจากที่ต้องอยู่ภายใต้การถูกเหยียดหยามและเสียดสีก็ยิ่งมีมากกว่าหนึ่งศตวรรษก็เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกแผ่นดินโดยการมีชัยชนะของประธานเหมา เจ๋อตุง จีนกลายเป็นมหาอำนาจอันเป็นที่ยอมรับของประเทศตะวันตก ในส่วนแรกได้แก่ มิติทางเศรษฐกิจ การผลิตอุตสาหกรรมของจีนขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งภายในประเทศจีนเองเนื่องจากจำนวนประชากรมหาศาล และการส่งออกซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้นเป็นไปอย่างรวดเร็ว

จีนและอาเซียนต่างเป็นคู่ค้าที่มีความเหมาะสมซึ่งกัน เพราะมีความเชื่อมโยงเกี่ยวพันกันอย่างลึกซึ้งตั้งแต่ 20 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากสนธิสัญญาทางการค้าในภูมิภาค ความสัมพันธ์อาเซียน-จีน ได้ก้าวหน้ามาโดยตลอด เราเผชิญกับปัญหาท้าทายและผ่านวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน ทำให้ความสัมพันธ์ของเราเป็นความสัมพันธ์พิเศษ มีพื้นฐานที่เข้าใจและเคารพแก่กันและกัน ซึ่งความสัมพันธ์อาเซียน-จีน ไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อสองฝ่ายเท่านั้น แต่ยังมีส่วนในการส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงในภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้

ดังนั้นทั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน และอาเซียนจึงเป็นแรงผลักดันซึ่งกันและกัน จีนส่งเสริมความเชื่อมโยงในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค กลุ่ม ASEAN+3 และ ASEAN+6 ขยายผลสู่ RCEP (Regional Comprehensive Economic Partnership) และเป้าหมายในอนาคตอีก 10 ปี ก็คือ การพัฒนา RCEP สู่ประชาคมเศรษฐกิจเอเชีย และที่ไกลกว่านั้นคือ สนับสนุน APEC ไปสู่ FTAAP (Free Trade Area of the Asia-Pacific หรือ เขตการค้าเสรีเอเชีย-แปซิฟิก) สำหรับในระดับอนุภูมิภาคคือ ส่งเสริมการเชื่อมโยงอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง GMS (Greater Mekong Subregion) เพื่อเชื่อมโยงด้านขนส่ง สาธารณูปโภค การค้าการลงทุนในกลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งนอกจากจะลดต้นทุนสินค้าจากจีนแล้วยังเป็นการกระชับความสัมพันธ์ด้านการเมืองอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- Isabel Ortiz and Matthew Cummins. (2011). **Global Inequality: Beyond the Bottom Billion, A Rapid Review of Income Distribution in 141 Countries.** Social and Economic Policy Working Paper, UNICEF Policy and Practice, April 2011.
- James B. Davies, Susanna Sandström, Anthony Shorrocks, and Edward N. Wolff. (2008). **The World Distribution of Household Wealth.** United Nations University, UNU-WIDER, World Institute for Development Economics Research, Discussion Paper No. 2008/03, February 2008.
- Timothy M. Smeeding. (2002). **Globalization, Inequality, and the Rich Countries of the G-20: Evidence from the Luxembourg Income Study (LIS).** Center for Policy Research, Maxwell School of Citizenship and Public Affairs, Syracuse University: SURFACE, Paper 112.
- OECD. (2002). **China in the world Economy – The Domestic Policy Challenges.** Paris: OECD Centre.
- คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนไทย-จีน(2549). **มณฑลยูนนาน ประตูอาเซียนที่ไม่ควรมองข้าม.** ค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?News>
- ครอบครัวข่าว 3. **คุณหมิง" หัวใจการค้าจีน-อาเซียน.** ค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2558 จาก <http://www.krobkruakao.com/%E0%B8%82%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0>
- ชาติรส สัมมะวัฒนา. (2557). **ไทยกับรถไฟความเร็วสูงสายคุณหมิง – เวียงจันทน์.** ค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2558 จาก bts.dft.go.th/.../2_Thailand_Chinese_high-Kun_Ming_-_walled_Mon.PD.
- ดีเดย์. **รถไฟความเร็วสูง คุณหมิง-สิงคโปร์ 10 ชั่วโมง 5 ประเทศ.** สยามธุรกิจ, 2555(1351).
- ธนาคารกสิกรไทย. **มณฑลยูนนาน (หยุนหนาน).** ค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2558 จาก <http://www.ditp.go.th/main.php?filename=intro.doc> <http://www.thailand-china>.
- นงลักษณ์ อัจฉริยะ. **คลุมเครือ-ไม่ชัดเจนดับฝันรถไฟเร็วสูงจีนผืนก้ออาเซียน.** โปสทูเดย์, 2556.
- ประกายดาว แบ่งสันเทียะ. (2558). **สินค้าไทยปักหมุด คุณหมิง ปรากฏสู่ silk road จีน.** กรุงเทพธุรกิจ, 2558.
- แมนเจอร์ ออนไลน์. (2558). **คุณหมิงล้อมรอบ 3 ระบบขนส่งนานาชาติใหม่ก่อนเปิดใช้ ประกันทุกขั้นตอนฉลุยไม่มีสะดุด.** ค้นเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2558 จาก <http://www.manager.co.th/China/ViewNews.aspx?NewsID=955000072043>
- ยูนนานใต้เมฆสลบสี. **นิตรสารแม่น้ำโขง(2554)** เดือนเมษายน.
- รศ.ดร.เอกชัย นิตยาเกษตรวัฒน์. (2553). **เมื่อวิกฤตไล่ล่า.** กรุงเทพฯ: โปสต์บุ๊กส์
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคินย. (2549). **หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ: เศรษฐกิจจีน 11 มณฑล ที่มีนัยสำคัญต่อไทย.** กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ.
- ศ.ดร.ลิขิต ธีรเวคิน. (2556). **อำนาจและบทบาทของจีนในเวทีระหว่างประเทศ. หนังสือพิมพ์สยามรัฐ, 2556.**
- สรินญา สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา(2556). **การค้ามิติใหม่. วารสารการค้าระหว่างประเทศ.**
- สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครคุณหมิง(2554). **มณฑลยูนนาน (YUNNAN).** ค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2558 จาก <http://www.ditp.go.th/main.php?filename=intro.doc>

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครคุนหมิง(2555). " โลจิสติกส์ไทย-ยูন্নาน " กับโอกาสเจาะ
ตลาดจีนตะวันตก. ค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2558 จาก <http://www.m.ryt9.com/s/expd/1573866>